مەلەفی دەنگەکان سەبارەت بە ئەنفال.. ساڵی ٢٠٠٧

[لینکی مەلەفەکە لە ئەرشیفی دەنگەکان..]

	حه‌مه فه‌ریق حه‌سه‌ن : ماده‌م باس له داهێنانه، له‌دنیای ئه‌مڕۆی جیهانگیرییدا هونه‌رو ئه‌ده‌ب ((کاڵا))ن. ئه‌گه‌ر نه‌بنه کاڵا ، کورت و دروست مانای وایه ((بێبه‌هان)) له کوردستان، وه‌ک چۆن به‌فێڵێک ڕۆژنامه‌و ڕوونا‌کبیریی له‌ده‌ستهڵات پووچکراون.
	شه‌ماڵ عادل سه‌لیم : ئه‌نفال ئه‌وکرده‌جینۆسایده بوو که هه‌موو ڕه‌نگه بنهڕه‌تیوسه‌ره‌کییه‌کان (زه‌رد ، سوور، شین)، ڕه‌نگه قه‌شه‌نگ و بریسکه‌داره‌کانی له‌گهڵ خۆی لوول داو □ا□□چی ژێرلم و کلووبی شه‌وانی میسریعه‌ره‌بی و ئه‌شکه‌نجه‌خانه‌کانی به‌عسی فاشی کرد.
	نیهاد جامی: بۆ ئه‌وه‌ی ئه‌و دۆخه ترسناک و هه□شه ئامێزه بگۆڕین پێویستمان به‌وه‌یه رۆژنامه‌گه‌ری کوردی واز له‌و ستایشکاریه بێنێت و خوێندنه‌وه‌ی ڕه‌خنه‌یی ئه‌نجام بدات ده‌رگا بۆ بۆچونه جیاوازه‌کان ئاوهڵا بکات له‌روانگه‌ی زانیسته‌کانی وه‌کو کۆمهڵناسی کاریگه‌ری ئه‌و رووداوه له‌سه‌ر ئێستای ئێمه ده‌ست نیشان بکات،..
	نیگار نادر: ئەوە کۆی ئەو زمانە سیاسی و ئایدۆلۆژیه بووە کە کورد بەدرێژایی ئەو نۆزدە ساڵە ب□ ئ□ ئ□نفال دەکاری بردوەو ما□□□ی پێکردوە کەدەکرێ بڵێین زمانێکی کول وکورت بووە بە ورد □ بینان□ پ□کارنەهێنراوە..
	کاروان کاکه سوور: گهڕانه‌وه‌ی ئێمه بۆ ناو مێژوو زۆر جار گهڕانه‌وه‌یه‌کی نۆستالۆژییانه‌یه، نه‌ک دیسپۆتیکییانه. گه‌رانه‌وه‌یه‌که پره له سۆز و میهره‌بانی، بۆیه ناتوانین مێژوویه‌کی جیاواز له‌و مێژووه ره‌سمییه بخوڵقێنین. ئه‌و گه‌رانه‌وه‌یه ههڵگری چاوێکه، که هه‌موو رابردوو به پیرۆز ده‌بینێت،..
	خه‌لیل کاکه‌یی..

	هۆشیاری عەبدولعەزیز پاشماوەکانی قوربانی .. چاوەڕوانی هاتنەوە لە چارە نووسەوە بۆ دوا چاوەڕوانی..؟
	محەمەدی مشیر یادێکی جەرگبڕ و دەسەڵاتێکی ساردوسڕ
	هێژێن : ئێمە ناتوانین ئامانجی ناوەند و کەسانێکی دڵسۆز لەگەڵ ئامانجی پارتێکی سیاسی دا، کە ئەم پرسە وەك تاكتیك و كارتی فشار بۆ سەر دەسەلات بۆ كار دەبات، هاوتا بكەین..
	عەلی نارێنی زمانی ئەدەب زمانی باڵای هەر میللەت ونەتەوەیەکە بەڵام لە ئەدەبی ئێمەی تایبەت بە ئەنفال ئەو زمانە باڵایە دابەزیوەتە ئاستی دروشمێکی سیاسی وبووەتە زمانی ژمارەو قارەمان وکڕوزانەوە ..
	مەجید ساڵح میدیای ئێمە جوغزێکی بەرتەسکی ناوچەییء ئایدیۆلۆژی بۆخۆی دەست نیشانکردووەو نایەوێت لێی دەرچێت. مامەڵەکردنی ئەوانەی لە پشتی ئەو میدیایانەون، زۆر سەرەتاییء بێ مەنهەجیانە پەیامێک ئاراستە دەکەن وەک خۆتان ناوتان ناوە تەنیا لە "مەوعزە" ونەسیحەت ورێنمایی دەچێت..
	ئاسۆ عەبدوللەتیف ئەنفال رۆژنامەیەکی بێ سەرنوسەرە ؟! ئەنفال لەدەستی حیزبدا خەریکە ئەگەنێ ، تکایە بیدەنە دەست میدیا!؟
	ئەحمەد معین ئەنفال : جینۆسایدی دوێنێ وپیلانی ئەمڕۆ
	 عومەر محەمەد : دادگای باڵای تاوانەکان لە سەرەتاوە باش هاتە ناوەو دواتر خراپ مامەڵەی کرد، خۆ لایەنی قوربانی هەرئەوە نیە کۆمەڵکوژکراوە، کۆمەڵکوژی یەکێکە لە جۆرەکانی جینۆساید، دادگاکە ئەو ئەرکەشی لەسەرشانە بریار لەچارەنوسی قوربانیەکان بدات…

	ئەمیر قادر : سەرەتا ئەوە بڵێم ئەو فرسەتانەی کە دێنە ڕێگا بۆ ئەوەی قوربانیەکان ڕوو بەڕوو وە ڕاستەوخۆ لەگەڵ تاوانباراندا ڕووبەڕوو ببنەوە لەبەردەم دادگادا یان تریبۆنێکی عادیلانەدا بەدرێژایی مێژوو زۆر دانسقەو دەگمەنن،
	کەمال ڕەئوف: ئەنفال وەک یادەوریی تاڵ لە ڕابردووماندا ئەنفال وەک ترس لەئایندەماندا
	مەهاباد قەرەداغی: کاتاسترۆفی ئەنفال ژەهرەوزەی لە کارمای مرۆڤی کورد دا چاند
	عومەر جەلال: کوا رووفاتی ئەنفالی ناوچەکانی دی؟ بۆ ئەوەی ئەنفال وەک جینۆساید بناسرێت و ببێتە شوناسێک بۆ بوونی کورد،ئەوە گەورەترین کارەساتە تا هەنووکە حیزبی کوردی نەیتوانیووە وەک ڕێکخراوی چاک و چەند ڕێکخراوێکی دی ئازاد و ئاکتیق بێت لە ناساندن و گەورەکردنەوەی چەمکی ئەنفال،..
	خەتاب سابیر: لەرووی یاسایی و ستانداردی نێودەوڵەتییەوە هێشتا دەبێ بە کەمێک چاوقایمییەوە ئۆپەراسیۆنەکانی ئەنفال بە جینۆساید بناسین یان بناسێنین. ئەگەر ورد سەرنج بدەین، ..
	سەردار عەزیز : گومان لەوەدا نیە کە ئەو گۆڕانانەی بە سەر ناوچەی عێراق و سیاسەتی ئەمریکا بەرامبەر بە ناوچەکەدا هات بۆیەکەم جار لە مێژوودا، تا نووسینی ئەم دێڕانە قازانجی لە زیانی بۆ کورد زیاتربووە......

ئەنفال.. قوبادی جەلی زادە

منداڵێک لە ژێر لمی (عەرعەرە) وە ،
بە حاجیەکانی گوت :
من مەمکی دایکم بە دەمی (سەگ) ێکی رەشەوە بینی !
من مڵخەکبەندی داپیرەم بە دەنووکی (قەل)ێکەوە بینی !
من مەتارەی بابە گەورەم لە ملی درێژیی (حوشتر) ێکەوە بینی !

هەندرێن دەمەوێ بڵێم، دەبوو مرۆی هوشیاری کورد لە دەستپێکدا لەوە تێگەیشتبا کە دادگاییەکی لەو جۆرەی کە خودی ئەمریکا وەک نمایشێک لەو دیمۆکراتیی و ئازادییەی لە قوتووکراوی بۆ عێراقی هێنا بوو بەڕێوەی برد، ….
شاخەوان شۆڕش سەدام لە تاوانی گەلکوژی ئەنفال بێبەری کرا و تاوانەکان بەرامبەر بە گەلی کورد کۆتایان نەهاتووە..
ڕێکپێش عەزیز : ژنی کورد نەک هەر کێشەی ژنانی ئەنفال، بەڵکو هیچ شتێکی نەکردووە لەمەڕ پرسی ژن لە کوردستاندا..
دارا مەحمود : بەداخەوە بارودۆخی نالەباری عێراق ، کەوەک پڕمەترسیترین وڵاتی جیهان دەناسرێت، و کێشەو گرفتە ئاڵۆزەکانی وایکردووە، درێژی ئەنفال و دادگاییکردنی سەرانی ڕژێمی بەعس کەمڕەنگ بێتەوەو بچێتە ڕیزی خوارەوەی کێشەو ڕووداوەکان..
شیلان جەبار: تاکو ئێستا زۆرلە هونەرمەندان هەوڵیان داوە بەکاری هونەری چ هونەری شێوە کاری بێت یاخود هونەری شانۆ و مۆسیقا،گوزارشت لە کارەساتی ئەنفال بکەن ..
حەمە کاکەڕەش: ئێمە دەبێت بزانین ئەدەبێکمان نییە لە دەرەوەی کاریگەری حیزبە سیاسییەکان بتوانێت بیربکاتەوەو قسەبکات ..
دارا ئارام : ئەگەر ڕەنگ و هێڵەکان بە هێزتر نەبن لە دەوری وشەکان ئەوا کەمتر نییە لەو دەربرینانەی کە بە وشە بۆ ئەنفال دەردەبڕێت. چونکە ڕەنگ و هێڵەکان زمانێکی جیهانین و مرۆڤ بە هەموو زمانە جیاوازەکانەوە دەتوانن لە مانای ئەنفال تێبگەن..
سمکۆ ئەحمەد : ڕەنگ و فۆرم ڕێگایەکی کورتری هەیە لە وشەکان بۆ گەیشتن بە زهن و ئەقڵ..
جەمال مەحموود: ئەنفال ئەو زامە قووڵەیە کە تا ئێستاش نەک هەر هەوڵی ساڕێژکردنی نەدراوە بەڵکو خۆی بەبرینییەکانیەوە دەکرێت…

ئەنفال و رەهەندە سۆسیۆلۆجییەکانی
تۆژینەوەیەکی تیوری و مەیدانییە
ئامادەکردنی
محەمەد رەئوف عەبدولعەزیز